



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ερ. Φ.: 183

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αίτησης
Κατάθεσης Εγγράφων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Γεώργιου Κασαπίδη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 3845/371/28.11.18 Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων με θέμα: «Ποινική, διοικητική, εκπαιδευτική προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς»

Σε απάντηση της με αριθμ. Πρωτοκόλλου 3845/371/28.11.18 Ερώτησης και Αίτησης Κατάθεσης Εγγράφων του Βουλευτή κ. Γεώργιου Κασαπίδη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού διά της από τον νόμο αρμόδιας Διεύθυνσης Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς, την οποία συνδράμει στο έργο της η Εθνική Επιστημονική Επιτροπή για την Άυλη Πολιτιστική Κληρονομιά, έχει συγκροτήσει και εμπλουτίζει συνεχώς, σύμφωνα με τα πορίσματα των συναφών επιστημονικών κλάδων και τα προβλεπόμενα στη Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO, 2003) την οποία έχει κυρώσει η Ελλάδα το 2006, το Εθνικό Ευρετήριο της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας, στο οποίο τεκμηριώνονται και προβάλλονται στοιχεία άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς του ελληνικού χώρου. Το Εθνικό Ευρετήριο Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ελλάδας είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα της Διεύθυνσης, <http://ayla.culture.gr> (<http://ayla.culture.gr/category/elements-inscribed-in-the-national-inventory-of-ich/>). Μέχρι στιγμής έχουν εγγραφεί 25 στοιχεία.

2. Η Σύμβαση για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO, 2003) δεν περιλαμβάνει στις προβλέψεις της γλώσσες, διαλέκτους και ντοπιολαλιές, παρότι αναγνωρίζεται ότι η γλώσσα σε όλες της τις μορφές αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο του πολιτισμού. Ως εκ τούτου, μια γλώσσα, διάλεκτος ή ντοπιολαλιά δεν μπορεί να προταθεί για εγγραφή στους προβλεπόμενους από τη Σύμβαση καταλόγους. Αντιθέτως, μπορεί να αναδειχθεί η πολιτισμική τους αξία, καθώς αποτελούν φορέα παραδόσεων, δηλαδή λαϊκών διηγήσεων, παραμυθιών τραγουδιών και λοιπών εκφάνσεων άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς.

3. Η κείμενη εγχώρια νομοθεσία (Ν. 3028/2002) δεν προβλέπει ποινικές διατάξεις για την προστασία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, διότι η ίδια η φύση των στοιχείων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς (όπου η προφορικότητα παίζει καθοριστικό ρόλο) δεν επιδέχεται τυποποίησης. Αυτό αποτυπώνεται σαφώς στο άρθρο 2 της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO, 2003), όπου ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά ορίζονται «οι πρακτικές, αναπαραστάσεις, εκφράσεις, γνώσεις και τεχνικές, καθώς και τα εργαλεία, αντικείμενα, χειροτεχνήματα και οι πολιτιστικοί χώροι που συνδέονται με αυτές και τις οποίες οι κοινότητες, οι ομάδες και, κατά περίπτωση, τα άτομα αναγνωρίζουν ότι αποτελεί μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς τους». Αυτή η άυλη πολιτιστική κληρονομιά μεταβιβάζεται από γενιά σε γενιά, αναδημιουργείται συνεχώς από τις κοινότητες και τις ομάδες» (άρθρο 2, παρ. 1, η υπογράμμιση δική μας).

Επιπλέον, επιθυμούμε να διευκρινίσουμε πως σε ό,τι αφορά τα στοιχεία της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς εφαρμόζονται πολιτικές διαφύλαξης, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει με τα υλικά πολιτιστικά αγαθά, στα οποία εφαρμόζονται πολιτικές προστασίας, δηλαδή προάσπισης κατά το δυνατόν της ακεραιότητάς τους. Η έννοια και η πρακτική της διαφύλαξης προϋποθέτει ολιστική προσέγγιση των άυλων στοιχείων της κληρονομιάς: αναγνώριση της αξίας τους από τις ίδιες τις κοινότητες των φορέων τους αλλά και από το κοινωνικό σύνολο, ενεργοποίηση και ενδυνάμωση των κοινοτήτων των φορέων της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς για τη διασφάλιση της μετάδοσής της από γενιά σε γενιά, την υποστήριξη δράσεων για την τεκμηρίωση και την ανάδειξη τόσο του συνόλου της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς, όσο και επιμέρους εκφάνσεών της.

Συναφώς επισημαίνεται πως σε ό,τι αφορά αντικείμενα (υλικά προϊόντα, εργαλεία κλπ.) και χώρους που σχετίζονται με την επιτέλεση στοιχείων της άυλης κληρονομιάς, εφαρμόζονται οι περί προστασίας διατάξεις του Ν. 3028/2002 (άρθρα 20, 6, 10 και 16 αντιστοίχως). Στα κηρυγμένα ακίνητα ή κινητά μνημεία, καθώς και στους χαρακτηρισμένους ιστορικούς τόπους, μπορεί να εφαρμοστούν οι ποινικού χαρακτήρα προβλέψεις του Ν. 3028/2002.

Τέλος, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι το γράμμα και κυρίως το πνεύμα της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής εν γένει κληρονομιάς (Ν. 3028/2002), της Σύμβασης για τη Διαφύλαξη της Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς (UNESCO, 2003), όπως επίσης και η σύγχρονη διεθνής επιστημονική πρακτική, δεν συνάδουν με την απόδοση πατρότητας και κυριότητας στην άυλη πολιτιστική κληρονομιά, δεδομένου ότι αναγνωρίζεται ο ομαδικός και μεταβαλλόμενος χαρακτήρας της, καθώς και η διάδοσή της σε ευρύτερες γεωγραφικές και πολιτισμικές ενότητες που συχνά υπερβαίνουν τα κρατικά όρια. Εξάλλου, η σχετική νομοθεσία για τα πνευματικά δικαιώματα αναγνωρίζει ότι καθίσταται δυσχερής ή και αδύνατος ο προσδιορισμός του/της δημιουργού κάθε επιμέρους έκφρασης /εκδήλωσης της άυλης κληρονομιάς, ακριβώς λόγω του ομαδικού της χαρακτήρα.

Η Υπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
ΜΥΡΣΙΝΗ ΖΟΡΜΠΑ

Εσωτερική Διανομή:

1. ΔΙΝΕΠΟΚ

Ακριβές Αντίγραφο
Κεντρικό Πρωτόκολλο
Φλωρόπουλος Αθανάσιος